

Windows: Configuratie

D. Leeuw

17 september 2025

0.0.0

© 2025 Dennis Leeuw

Dit werk is uitgegeven onder de Creative Commons BY-NC-SA Licentie en laat anderen toe het werk te kopiëren, distribueren, vertonen, op te voeren, en om afgeleid materiaal te maken, zolang de auteurs en uitgever worden vermeld als maker van het werk, het werk niet commercieel gebruikt wordt en afgeleide werken onder identieke voorwaarden worden verspreid.

1 Introductie

Niet elke gebruiker is hetzelfde en niet elke (werk)omgeving is hetzelfde, daarom is het mogelijk om Windows 11 aan te passen. De plek om te beginnen met aanbrengen van wijzigingen in het systeem is in Settings. Settings (Instellingen) is de opvolger van Control Panel (Configuratiescherm).

Sinds Windows 10 is Microsoft bezig om de configuratie opties vanuit de verschillende Control Panels in Windows te verplaatsen naar Settings of de Group Policy Editor. Deze transitie is nog niet klaar, we beginnen dus in Settings om de nieuwste manier te verkennen. Mochten we het daar niet kunnen vinden dan kijken we naar de Control Panel opties.

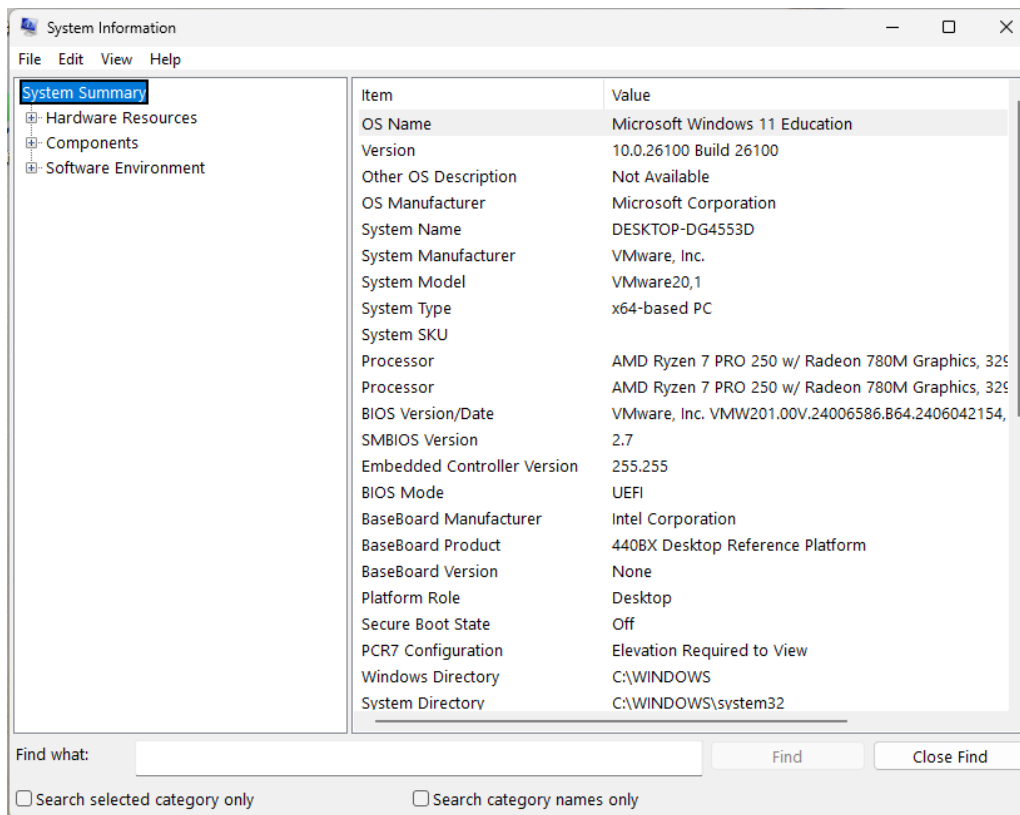
Naast deze voor de gebruiker direct toegankelijke (grafische) configuratie lokaties slaan Windows en Applicaties ook veel settings op in de Registry. In dit document gaan we al deze plekken verkennen en onderzoeken om te zien wat we waar kunnen aanpassen.

2 System Information

Om meer over je systeem te weten te komen is er de System Information (Systeeminformatie applicatie). System Information geeft je heel veel informatie over je Windows systeem en de hardware waarop het draait. Het geeft je inzicht in de hardware, software en systeemonderdelen. Het kan helpen bij het zoeken naar problemen met hardware en drivers.

Om System Information te openen:

- Klik op het zoek icoon en zoek op System Information
- Gebruik Windows-Toets + R en run msinfo32

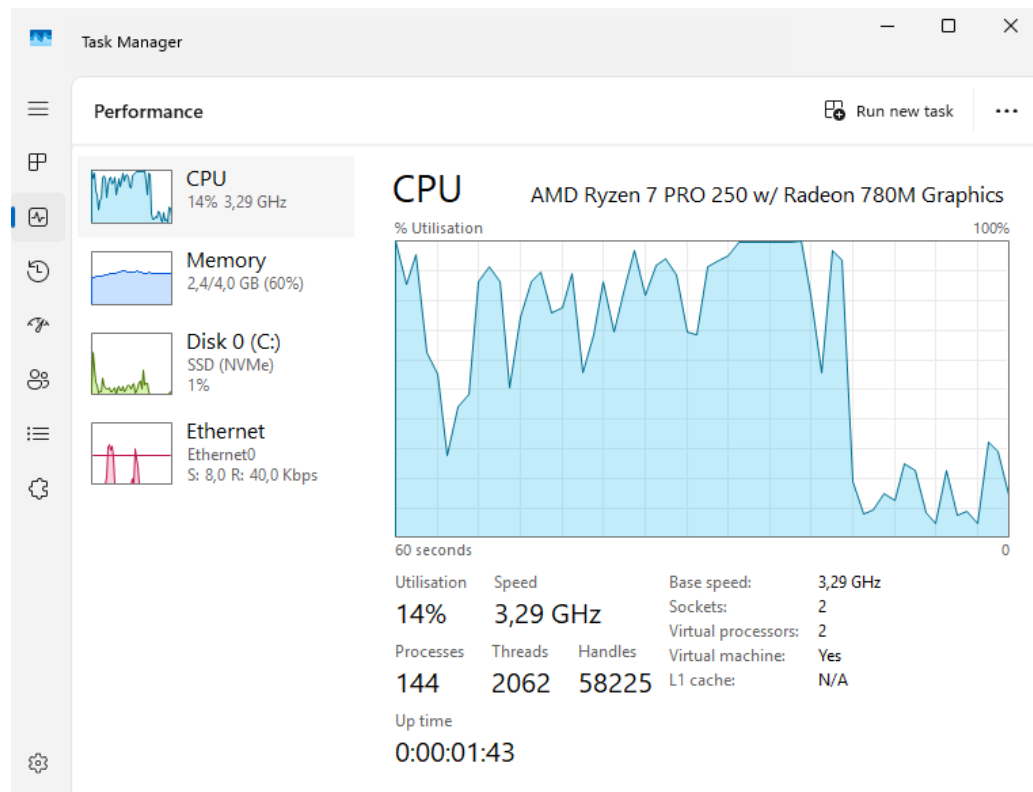
3 Task Manager

Task Manager (Taakbeheer) is een applicatie om te zien welke applicaties er draaien, maar ook om het systeem te monitoren op CPU-belasting, geheugen-, disk- en netwerkgebruik.

Via Task Manager kan je configureren welke applicaties er opgestart worden, je kan niet reagerende applicaties afsluiten, je kan gebruikerssessies beheren en je kan services die draaien starten en stoppen.

Om Task Manager te openen:

- Klik op het zoek icoon en zoek op Task Manager
- Run taskmgr.exe
- Gebruik ctrl+shift+esc

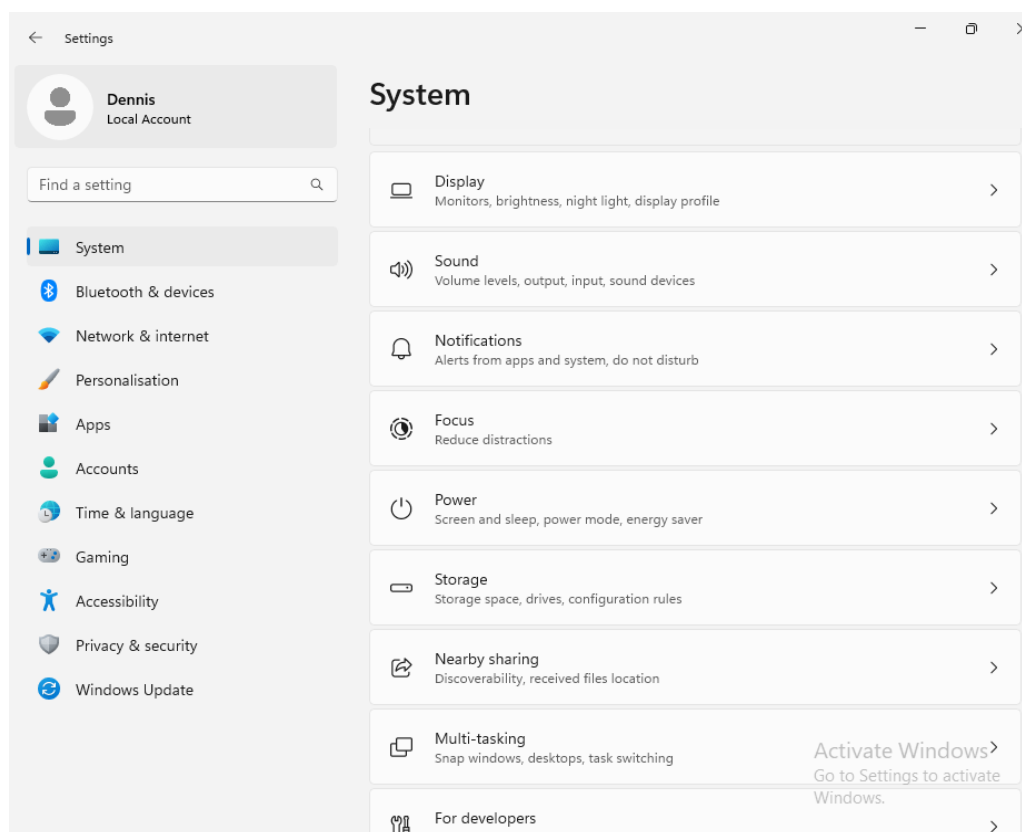

4 Settings

De belangrijkste applicatie om settings in Windows te wijzigen is Settings (Instellingen). Het is de opvolger van Control Panel. Vanuit Settings kan je ook bij help en troubleshooting komen, dat het de centrale plek is om Windows te beheren.

Er zijn verschillende manieren om Settings te openen:

- Gebruik de Windows-toets + i
- Klik op start (windows-icon) en selecteer Settings

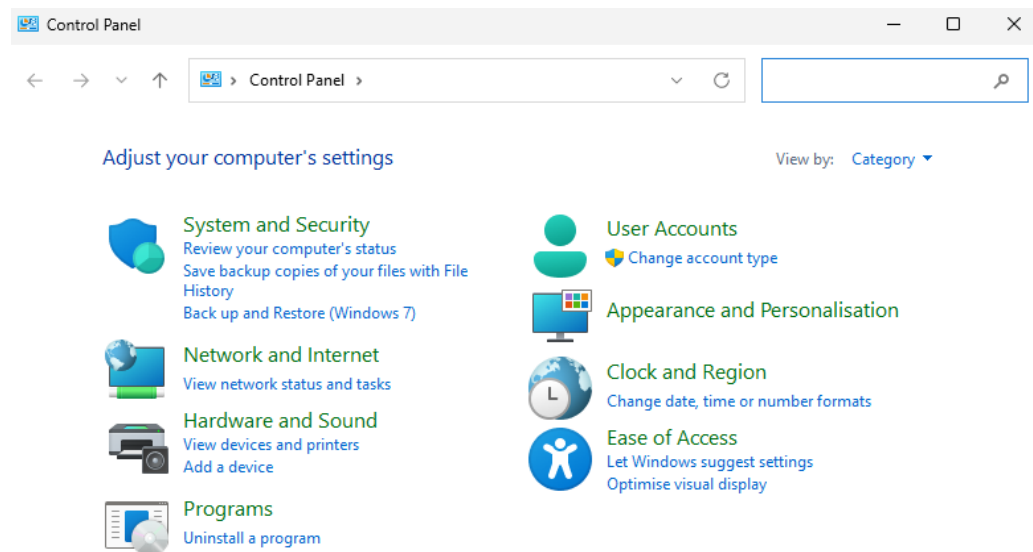

5 Control Panel

Een van de oudste manieren om Windows te configureren is via Control Panel (Configuratiescherm). De settings die je via Control Panel kan beheren worden langzaam over gezet naar de Settings app. Ook in Windows 11 zullen er nog settings zijn die je alleen in Control Panel kan beheren. Het advies van Microsoft is om vooral de Settings app te gebruiken en alleen als het niet anders kan gebruik te maken van Control Panel.

Om Control panel te openen:

- Klik op het zoek icoon en zoek op control panel
- Gebruik de windows-toets + r en run Control Panel

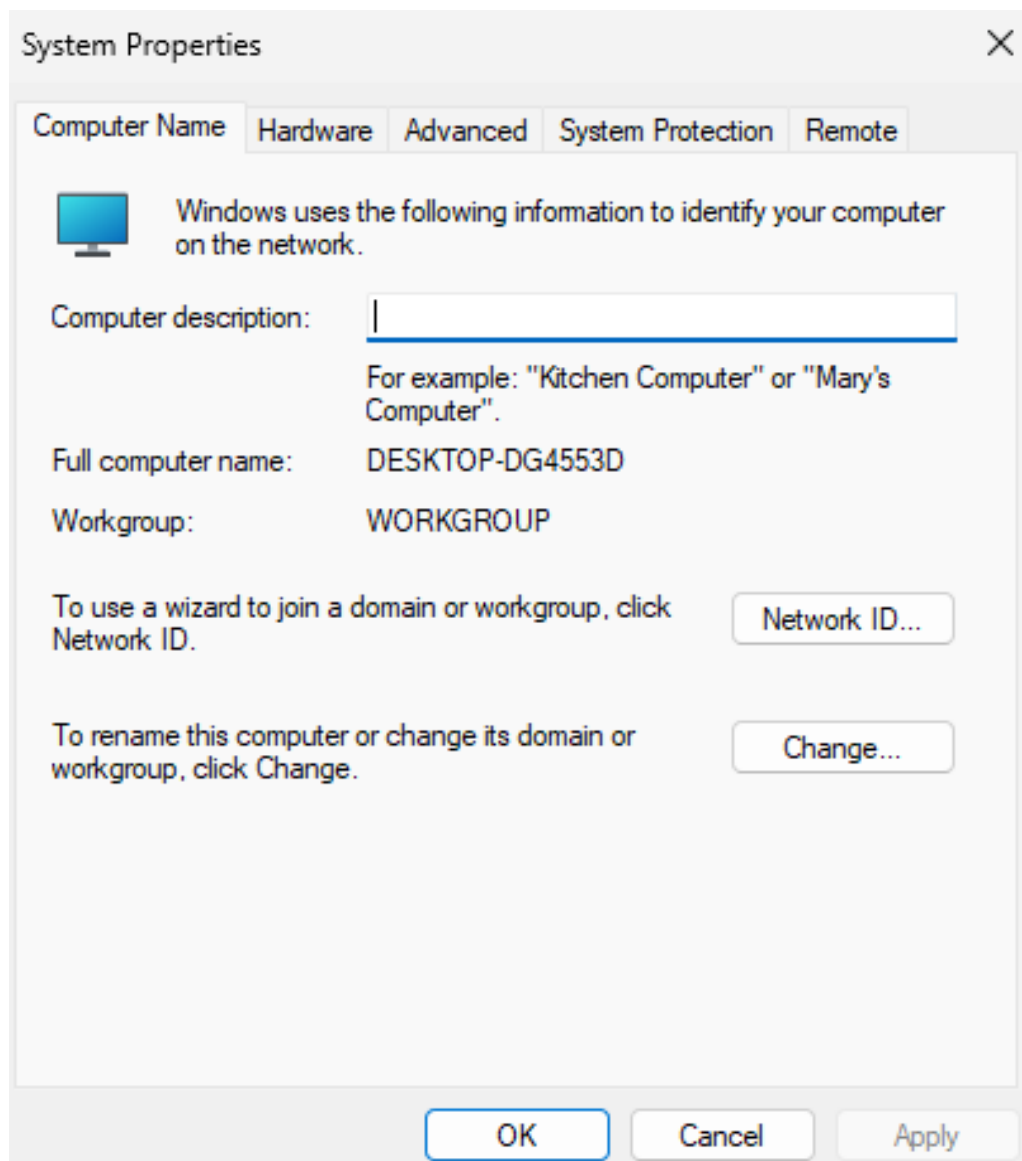

6 Advanced System Settings

Advanced System Settings (Geavanceerde systeeminstellingen) heet niet voor niets zo. Het is een tool om settings te wijzigen die meestal niet voorkomen in Settings of Control Panel. De reden is dat het wijzigen van de settings uit Advanced System Settings je systeem negatief kan beïnvloeden als je niet goed weet wat je doet. De tool is dan ook bedoeld voor IT professionals en mensen met voldoende kennis van zaken.

Om Advanced System Settings te openen:

- Klik op het zoek icoon en zoek op Advanced System Settings
- Klik op het zoek icoon en zoek op System Properties
- Gebruik de windows-toets + r en run SystemPropertiesAdvanced

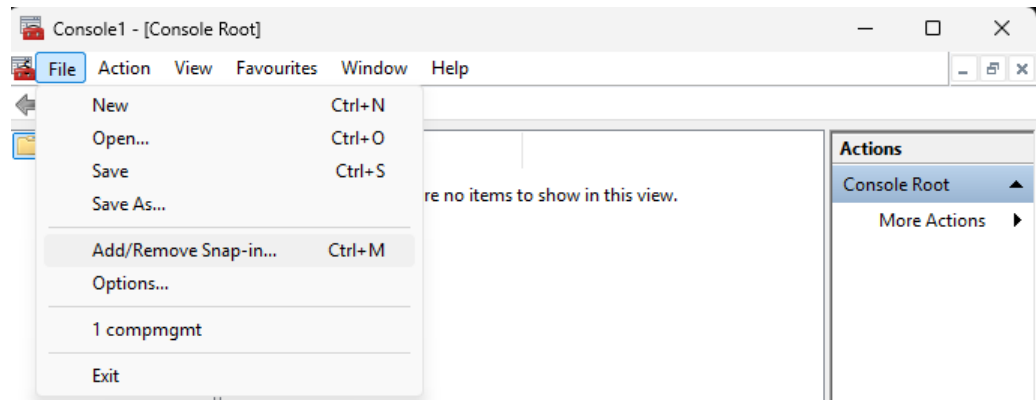
7 Microsoft Management Console - MMC

Het Microsoft Management Console (MMC) stamt uit 1997 en gebruikt zogenaamde snap-ins. Deze snap-ins worden gebruikt om bepaalde zaken op een Windows systeem te beheren of te controleren. Ook applicaties kunnen gebruik maken van de MMC API om configuratie items via MMC te laten beheren.

Een snap-in gecombineerd met MMC wordt een Management Console genoemd en heeft de msc extensie.

Om Control panel te openen:

- Klik op het zoek icoon en zoek op mmc
- Gebruik de windows-toets + r en run mmc

Via File kan je snap-ins toevoegen of verwijderen.

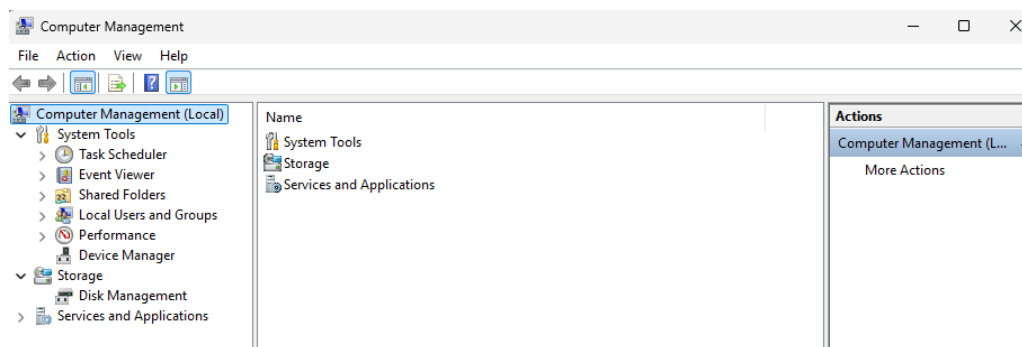
We zullen een aantal veel gebruikte snap-ins behandelen in de rest van deze sectie.

7.1 MMC: Computer Management

De Computer Management (Computerbeheer) console is een Microsoft Management Console (MMC) snap-in die voorziet in een aantal zaken voor het beheer van systeem componenten, services en settings voor Windows. Binnen Computer Management kan je o.a. de disk, services en shared folders beheren. Daarnaast zijn er nog vele andere beheertaken die er gedaan kunnen worden.

Om Computer Management te openen zijn er verschillende manieren:

- 1. Start MMC
 2. Selecteer in het File menu Add/Remove snap-in
 3. Selecteer Computer Management en klik op Add
 4. Voor de lokale machine selecteer Finish
- Gebruik de windows-toets + r en run compmgmt.msc
- Klik op het zoek icoon en zoek op Computer Management

7.2 MMC: Event viewer

De logs zijn stukjes tekst die een systeem genereert op basis van gebeurtenissen. Als er bijvoorbeeld een gebruiker inlogt kan het systeem een bericht (log) genereren dat de gebruiker succesvol is ingelogd.

Een systeem maakt verschillende soorten log berichten aan. De berichten kunnen gaan over het systeem, over de beveiliging of over applicaties. Als er een probleem is met het besturingssysteem of een applicatie is Event Viewer vaak de eerste plek om te gaan zoeken.

De logs bevatten informatie over wat er gebeurd is en de datum en het tijdstip waarop de gebeurtenis heeft plaatsgevonden. Ook kunnen ze foutcodes bevatten waarop je op Internet kunt zoeken naar meer informatie en mogelijke oplossingen.

Om deze logs te kunnen bekijken is er een MMC-module met de naam Event Viewer (Logboeken). Met Event Viewer kan je ook logs beheren.

Binnen Event Viewer ... is ingedeeld in categorieën zoals Windows-logboeken, toepassings- en serviceslogboeken en abonnementen. Gebruikers kunnen logboeken filteren op criteria zoals gebeurtenisniveau, datum en trefwoorden om snel relevante gebeurtenissen te vinden. Met de Logboeken kunnen gebruikers ook logboekbestanden opslaan voor analyse en gebeurtenisgegevens exporteren voor extern gebruik.

Voor IT-professionals is de Logboeken een krachtig hulpprogramma voor het diagnosticeren van problemen, het controleren van systeemactiviteiten en het garanderen van naleving van beveiligingsbeleid. Het wordt ook gebruikt om de status en status van servers en andere kritieke infrastructuuronderdelen bij te houden.

Om Event Viewer te openen zijn er verschillende manieren:

- 1. Start MMC
- 2. Selecteer in het File menu Add/Remove snap-in
- 3. Selecteer Event Viewer en klik op Add

- Gebruik de windows-toets + r en run eventvwr.msc
- Klik op het zoek icoon en zoek op Event Viewer

7.3 MMC: Group Policy Editor

De Local Group Policy Editor (Lokale groepsbeleidsobjecteditor) is een MMC snap-in. De Local Group Policy Editor kan gebruikt worden om lokaal settings te zetten voor een bepaalde gebruiker en computer zonder dat dit andere gebruikers of computers hindert op het netwerk.

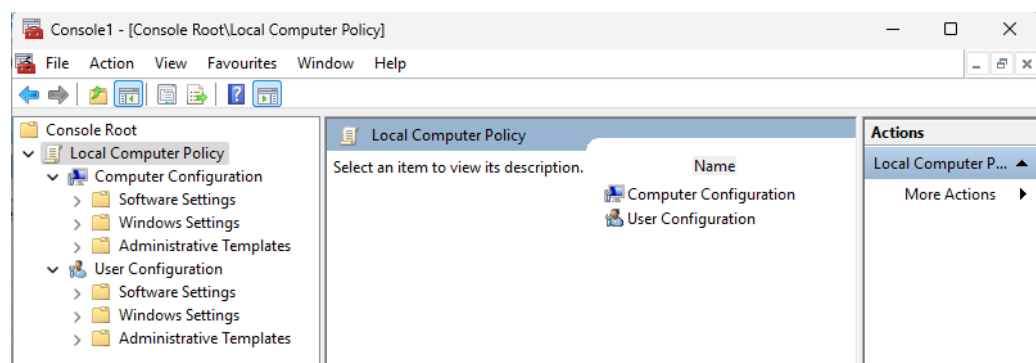
Er kunnen vele instellingen aangepast worden via de GPEditor, zoals beveilingsopties, systeemgedrag, gebruikersinstellingen, etc. Het wijzigen van deze instellingen is handig voor systemen die niet onderdeel zijn van een domein. In netwerken met een Active Directory domein worden de settings gewoonlijk beheerd door een IT-afdeling via Group Policies (Global Group Policies) of via een MDM-oplossing (Mobile Device Management).

Note: Dit is niet beschikbaar in de Windows Home-edition

Om Computer Management te openen zijn er verschillende manieren:

- 1. Start MMC
- 2. Selecteer in het File menu Add/Remove snap-in
- 3. Selecteer Group Policy Objects en klik op Add
- 4. Voor de lokale machine selecteer Finish

- Gebruik de windows-toets + r en run gpedit.msc
- Klik op het zoek icoon en zoek op Edit Group Policy

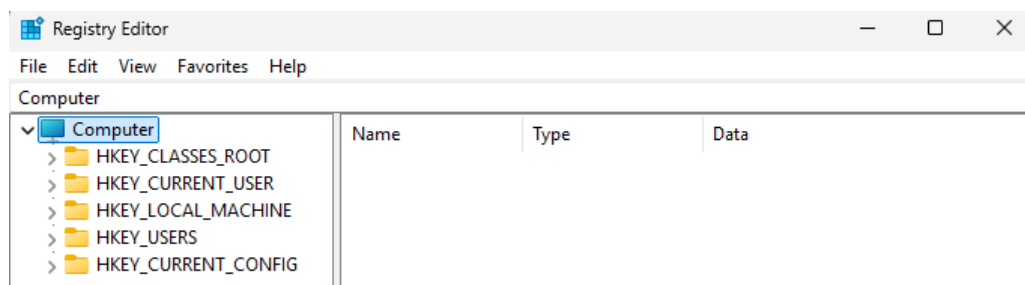
8 Registry

De registry is een database die settings bevat voor Windows of applicaties die gekozen hebben om hun settings op te slaan in de registry. Meestal zijn

dit low-level settings. Via de Registry Editor kan je deze settings aanpassen, verwijderen of toevoegen. De Registry Editor geeft je de mogelijkheid om ook settings die niet op een andere manier aangepast kunnen worden te wijzigen. Er is natuurlijk een goede reden dat deze settings zo verborgen zitten. Een waarschuwing is hier dan ook op zijn plaats: weet wat je doet! Wijzigingen in de registry kunnen je systeem instabiel maken, applicaties doen crashen en er zelfs voor zorgen dat Windows niet meer opstart. Zorg er dus voor dat je een backup hebt van de registry voordat je wijzigingen aanbrengt en wijzig alleen die zaken waarvan je absoluut zeker bent!

Om de Registry Editor te openen:

- Klik op het zoek icoon en zoek op Registry Editor
- Gebruik de windows-toets + r en run regedit

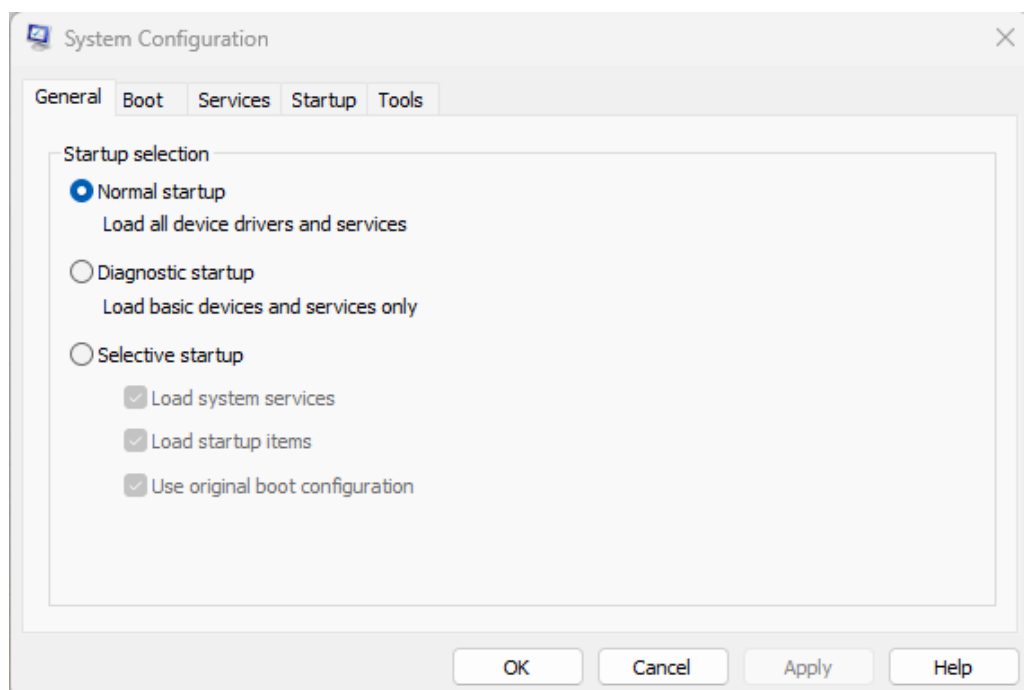
9 System Configuration

System Configuration, ook bekend als MSConfig, geeft je de mogelijkheid om het start-up proces te beïnvloeden. Deze tool kan gebruikt worden om aan te geven hoe Windows opgestart moet worden. Sommige delen (processen/-services) kunnen selectief uitgezet worden.

Er zijn verschillende tabs waarbij je verschillende zaken kunt beheren. De Services-tab geeft de mogelijkheid om bepaalde services aan of uit te zetten. De Startup-tab linked aan Task Manager en geeft de mogelijkheid om bepaalde Apps wel of niet op te starten tijdens het booten. Via de Boot-tab selecteer je het OS (als je er meerdere geïnstalleerd hebt) en kan je specifieke boot-opties meegeven zoals bijvoorbeeld het booten zonder GUI.

Om de System Configuration te openen:

- Klik op het zoek icoon en zoek op System Configuration
- Run MSConfig

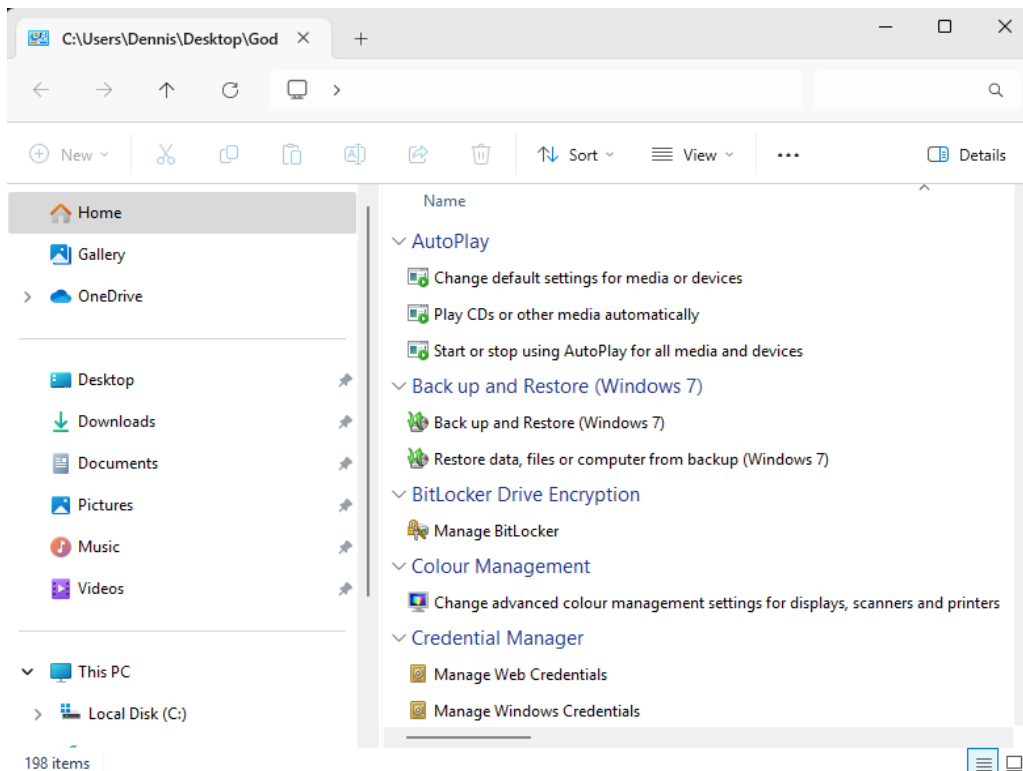

10 God Mode

Er is een speciale hidden feature in Windows die je toegang geeft tot bijna 200 configuratie items. Deze wordt dan ook de God Mode genoemd. Toegang tot deze enorme collectie aan configuratie items is simpel te verzorgen. Maak op je Desktop een lege map aan, hernoem deze naar: GodMode.{ED7BA470-8E54-465E-825C-99712043E01C} en nadat je enter hebt gegeven verander het icon van de map.

Dubbel klik op het nieuwe icoon.

11 INI-bestanden

De oudste manier om Windows (en daarvoor MS-DOS) te configureren is via zogenaamde INI-bestanden. Dit zijn tekst bestanden die je met Notepad kunt aanpassen. Een ini-bestand bestaat uit koppen en variabelen met een waarde:

```
[section]
ResourceName=ResourceValue
Var2=Value2
```

Index

- advanced system settings, 6
- compmgmt.msc, 8
- computer management console, 8
- computerbeheer, 8
- configuratiescherm, 5
- control panel, 5
- event viewer, 9
- eventvwr.msc, 10
- geavanceerde systeeminstellingen, 6
- gpe, 10
- gpedit.msc, 10
- groepsbeleidsobjecteditor, 10
- instellingen, 4
- local group policy editor, 10
- logboeken, 9
- lokale groepsbeleidsobjecteditor, 10
- management console, 7
- microsoft management console, 7
- mmc, 7
 - computer management console, 8
 - computerbeheer, 8
 - event viewer, 9
 - gpe, 10
 - groepsbeleidsobjecteditor, 10
 - group policy editor, 10
 - local group policy editor, 10
 - logboeken, 9
 - lokale
 - groepsbeleidsobjecteditor, 10
 - snap-in, 7
 - msconfig, 11
 - msinfo32, 2
 - regedit, 11
 - registry, 10
 - registry editor, 11
 - settings, 4
 - snap-in, 7
 - systeeminformatie, 2
 - system configuration, 11
 - system information, 2
 - taakbeheer, 3
 - task Manager, 3